

VOJENSKÁ NEMOCNICE OLOMOUC
Sušilovo nám. 5, 779 00 Olomouc Oddělení klinických laboratoří
Tel.: 973 407 180, 973 407 286, e-mail: laborator@vnol.cz

Popis laboratorního vyšetření

Orální glukózový toleranční test (OGTT)	
Analyzovaný materiál	Plazma
Příprava před odběrem	Nejsou stanoveny zvláštní požadavky. R006-Pokyny pro pacienta-orální glukózový toleranční test R058- Pokyn pro pacienty-orální glukózový toleranční test u těhotných
Odběrový materiál	Nesrážlivá krev: Vacuette Greiner (Natrium fluorid+oxalát) šedá zátka 2 ml
Odběr	R057-Pokyny pro zdravotní personál - OGTT
Transport a skladování	Transport: Ihned po odběru doručit do laboratoře! Stabilita plazmy: 15–25 °C 2 dny 2–8 °C 7 dní -20 °C 3 měsíce Zdroj: Pracovní návod výrobce: Glukose, Abbott Laboratories
Dostupnost	Rutina
Analytická metoda	Fotometrie
Referenční interval	Viz Interpretace

<p>Interpretace</p>	<p>Glukózový toleranční test (oGTT)</p> <p>Provedení a vyhodnocení Podle doporučení WHO lze oGTT doporučit jako doplňující diagnostickou zkoušku v případech, kdy se hodnota FPG pohybuje v intervalu 5,6 až 6,9 mmol/l. oGTT se však doporučuje k potvrzení diagnózy prediabetu a slouží k diagnóze gestačního diabetu.</p> <p>Rozhodovací meze: Koncentrace plazmatické glukózy v plazmě žilní krve po 2 hodinách po zátěži 75 g glukózy.</p> <p>Interpretace, Glukóza [mmol/l]:</p> <table border="0"> <tr> <td>< 7,8</td><td>Vyloučení DM</td></tr> <tr> <td>7,8 až 11</td><td>Porušená glukózová tolerance</td></tr> <tr> <td>≥ 11,1</td><td>Diabetes mellitus</td></tr> </table> <p>oGTT u dětí: U dětí se standardně (dle WHO i ADA) počítá použitá dávka glukózy pro oGTT počítá 1,75 g / kg tělesné hmotnosti do maxima 75 gramů.</p> <p>Gestační diabetes mellitus (GDM) Gestační diabetes mellitus (GDM) je porucha metabolismu glukózy různého stupně, která se objeví v těhotenství a spontánně odezní v průběhu šestinedělí.</p> <p>V těhotenství může být kromě GDM zachycen také tzv. zjevný diabetes mellitus (dále také DM), který splňuje diagnostická kritéria diabetu platná pro všeobecnou populaci (glykémie nalačno ≥ 7,0 mmol/l a/nebo v 120. min oGTT ≥ 11,1 mmol/l) a zpravidla přetrvává i po šestinedělí.</p> <p>GDM v užším slova smyslu je nově definován jako diabetes zachycený ve II. až III. trimestru těhotenství u žen, u kterých nebyl přítomen zjevný diabetes před těhotenstvím.</p> <p>Screening gestačního diabetu</p> <ul style="list-style-type: none"> - indikován u všech těhotných s výjimkou žen s již známou pregestačně vzniklou poruchou metabolismu glukózy - organizován gynekologem - prováděn v certifikované laboratoři, která se řídí doporučeným postupem České společnosti klinické biochemie ČLS JEP pro vyšetření glykémie nalačno z žilní krve a 75 g orálního glukózového tolerančního testu (dále také oGTT) standardní laboratorní metodou 	< 7,8	Vyloučení DM	7,8 až 11	Porušená glukózová tolerance	≥ 11,1	Diabetes mellitus
< 7,8	Vyloučení DM						
7,8 až 11	Porušená glukózová tolerance						
≥ 11,1	Diabetes mellitus						

I. fáze screeningu

Indikace: všechny těhotné ženy

Termín: do 14. týdne

Metoda: glykémie nalačno z žilní plazmy

Diagnostický postup:

- **Glykémie nalačno < 5,1 mmol/l** - glykémii není třeba opakovat
- **Glykémie nalačno ≥ 5,1 mmol/l** - glykémii nalačno je nutné opakovat co nejdříve, ale ne ve stejný den
- **Glykémie nalačno ≥ 5,1 mmol/l** a opakovaná glykémie < 5,1 mmol/l - doporučeno doplnění 75 g oGTT v I. fázi screeningu

Hodnocení výsledků a další postup:

- **Glykémie nalačno < 5,1 mmol/l** - v normě, žena podstoupí II. fázi screeningu
- **Glykémie nalačno opakovaně 5,1 – 6,9 mmol/l** = GDM, žena je odeslána na diabetologii
- **Glykémie nalačno opakovaně ≥ 7,0 mmol/l** = zjevný DM, žena je odeslána na diabetologii
- **Glykémie při oGTT v 60. min < 10,0 mmol/l a ve 120. min < 8,5 mmol/l** - v normě, žena podstoupí II. fázi screeningu
- **Glykémie při oGTT v 60. min ≥ 10,0 mmol/l a/nebo ve 120. min ≥ 8,5 mmol/l** = GDM, žena je odeslána na diabetologii

II. fáze screeningu

Indikace: všechny těhotné ženy s negativním výsledkem v I. fázi screeningu (i ženy, které I. fázi screeningu z nějakého důvodu nepodstoupily)

Termín: ve 24. – 28. týdnu

Metoda: tříbodový 75 g oGTT, a to vždy za standardních podmínek:

- test se provádí v ranních hodinách po minimálně 8 hodinovém lačnění (těhotná žena smí pít pouze čistou vodu)
- těhotná má být poučena, aby 3 dny před testem měla své obvyklé stravovací návyky (neomezovala příjem sacharidů) a den před testem vyloučila zvýšenou fyzickou námahu
- všechny odběry musí být provedeny ze žíly, nelze použít kapilární krev z prstu
- jednotlivé glykémie musí být stanoveny standardní metodou, a to buď ze standardní zkumavky nejpozději do 30 minut od odběru nebo ze zkumavky s třísložkovým antiglykolytickým činidlem (fluorid sodný + EDTA + citrát sodný) nejpozději do 24 hodin od odběru
- po celou dobu testu zůstává vyšetřovaná žena ve fyzickém klidu v laboratoři, před testem a během testu nesmí kouřit

- pravidelné dávky léků s antiinzulinovým efektem (zejména hydrokortizon, thyroxin, betasympatikomimetika, progesteron) lze užít v den testu až po jeho dokončení
- důvodem k odložení testu je akutní onemocnění např. viróza, hyperemesis gravidarum apod.

Diagnostický postup:

- nejprve je stanovena glykémie nalačno; další postup je podle výsledku

- **Glykémie nalačno < 5,1 mmol/l** - žena podstupuje 75 g oGTT: vypije roztok 75 g glukózy rozpuštěný ve 300 ml vody během 3 – 5 minut, další vzorek krve se odebírá v 60. a 120. minutě po zátěži glukózou
- **Glykémie nalačno ≥ 5,1 mmol/l** - glykémii nalačno je nutné opakovat co nejdříve, ale ne ve stejný den
- **Glykémie nalačno ≥ 5,1 mmol/l a opakovaná glykémie nalačno < 5,1 mmol/l** - žena podstupuje 75 g oGTT
- **Glykémie nalačno ≥ 5,1 mmol/l a opakovaná**
- **Glykémie nalačno ≥ 5,1 mmol/l** = GDM, žena nepodstupuje oGTT

Hodnocení výsledků a další postup:

- všechny výsledky glykémie jsou v normě:

nalačno < 5,1 mmol/l

v 60. min < 10,0 mmol/l

ve 120. min < 8,5 mmol/l

= negativní screening standardní péče

- splněno kterékoli z následujících kritérií:

nalačno opakovaně ≥ 5,1 mmol/l

v 60. min ≥ 10,0 mmol/l

ve 120. min ≥ 8,5 mmol/l

= GDM žena je odeslána na diabetologii

Zdroj: Doporučení ČSKB - Diabetes mellitus laboratorní diagnostika a sledování stavu pacientů revize, 2020

Poznámky